

Bestuursdienst / advies aan Burgemeester en Wethouders

Reg.nr: BW15-0299 Casenr.: Cbb150275 Sector/afd.: Concernstaf / Concernstaf Steller/tel/e-mail: I. Harmsen / 5271 / i.harmsen@heerhugowaard.nl	Portefeuillehouder: L.H.M. Dickhoff Agenda: Openbaar B&W d.d. 23-06-2015 Embargo tot: Nee	Advies van commissie: Ter inzage voor cie: CieMI Raadsbehandeling d.d. Begrotingswijziging: Nee
---	---	--

Onderwerp:

Kaderbrief financieel toezicht 2016

Probleemstelling:

Op 23 april is door de Provincie Noord Holland een brief aan de gemeenteraad gestuurd waarin zij toelicht op welke toetsaspecten bij de eerstvolgende gemeentebegroting in het kader van het financieel toezicht nadrukkelijk aandacht zal worden geschonken. Een afschrift van deze brief aan uw college is op 3 juni jl. ontvangen. In dit advies wordt kort worden ingegaan op de belangrijkste aspecten uit deze brief.

Concept besluit (max. 10 regels) Het college besluit:

- kennis te nemen van de brief met daarin de toetsaspecten in het kader van het financieel toezicht geldend voor de begroting 2016;
- De adviezen naar aanleiding van de kaderbrief financieel toezicht vast te stellen;
- Dit advies ter inzage te leggen voor de commissie Middelen van 31 augustus 2015.

Definitief besluit B&W

Het college besluit:

- kennis te nemen van de brief met daarin de toetsaspecten in het kader van het financieel toezicht geldend voor de begroting 2016;
- De adviezen naar aanleiding van de kaderbrief financieel toezicht vast te stellen;
- Dit advies ter inzage te leggen voor de commissie Middelen van 31 augustus 2015.

Bijlagenr. (Corsanr.)	Titel/Onderwerp	Naar B&W, Commissie, Raad? (invullen welke B&W, CieMi (ter inzage)	Publiceren op website: ja/nee/besloten nee
B201508573 B201506659	Kaderbrief financieel toezicht 2016		

BESTUURSDIENST / ADVIES AAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

Onderwerp: Kaderbrief financieel toezicht 2016

Bevat het advies alle elementen? (Raadpleeg hiervoor de checklist voor B&W-adviezen op Hugo, bestuurlijke besluitvorming)

Toelichting:

Op 23 april heeft de Provincie Noord Holland een brief gestuurd aan de gemeenteraad met daarin de toetsaspecten waaraan de Provincie bij de eerstvolgende gemeentebegroting aandacht zal besteden. Tevens wordt ingegaan op ontwikkelingen die zich gaan voordoen op het terrein van het financiële toezicht op de gemeenten (en de gemeenschappelijke regelingen) en die van belang zijn voor het opstellen van de (meerjaren)begroting 2016 - 2019. In dit advies een samenvatting van deze toetsaspecten opgenomen. Het betreft:

- Bezuinigingsmaatregelen/taakstellingen;
- Overzicht incidentele baten en lasten;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Aanpassing Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr);
- Financiële verordening;
- Wetsvoorstel modernisering vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen; en
- Kengetallen (rapport commissie Depla).

Ad. Bezuinigingsmaatregelen/taakstellingen

Veel gemeenten maken de begroting en meerjarenraming sluitend met bezuinigingsmaatregelen c.q. taakstellingen. Ten behoeve van de financiële positie zullen vanaf de begroting 2016 alle opgenomen bezuinigingsmaatregelen c.q. taakstellingen op hard- en haalbaarheid door de Provincie worden beoordeeld. Daarbij dienen de te treffen bezuinigingsmaatregelen concreet te zijn ingevuld. Verder dient het proces dat bij het concretiseren wordt gevolgd vast te liggen. Ervaringen met eerdere bezuinigingsoperaties zullen in de oordeelsvorming van de Provincie meewegen. Bij een negatief oordeel van de Provincie zullen deze posten (bezuinigingsmaatregelen/ taakstellingen) op de gepresenteerde begrotingssaldi gecorrigeerd worden. Deze correctie kan tot gevolg hebben dat er sprake blijkt van een structureel begrotingstekort met preventief toezicht als gevolg.

Ook in de begroting van Heerhugowaard is er sprake van taakstellingen, namelijk op het gebied van de bedrijfsvoering. De omvang van deze taakstelling bedraagt tot en met 2018 € 1,4 mln. Deze taakstellingen dragen bij aan een positief begrotingssaldo. In het MT van 24 juni 2015 zal laatste stand van zaken inzake de taakstelling bedrijfsvoering worden besproken.

Een overzicht met de gerealiseerde taakstellingen bedrijfsvoering tot en met 2014 is beschikbaar.

Op het gebied van beleid zijn geen taakstellingen meer. Uw college heeft de raad in de Voorjaarsnota 2015 voorgesteld om de in het perspectief opgenomen taakstellingen op het gebied van beleid te realiseren door inzet van de positieve ontwikkeling van de algemene uitkering. Wel is er in de begroting sprake van een aantal stelposten (o.a. onderuitputting, Haerrsma Buma).

Ook taakstellingen die aan verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen) zijn opgelegd worden als niet reëel beschouwd, tenzij de verbonden partij (gemeenschappelijke regeling) op bestuurlijk niveau heeft besloten of en hoe deze opgelegde taakstellingen daadwerkelijk worden ingevuld. Daarbij moet aannemelijk worden gemaakt hoe de verbonden partij (gemeenschappelijke regeling) de opgelegde bezuinigingsmaatregel concreet zal invullen.

Advies: het MT opdracht geven om te komen met een concrete onderbouwing van en een toelichting op het proces waarmee de realisatie van de taakstelling bedrijfsvoering zoals die nu in de begroting 2016 en het meerjarenperspectief is opgenomen naar de Provincie toe aannemelijk kan worden gemaakt. Deze onderbouwing tegelijkertijd met de eerste bespreking van de begroting 2016 door het college (1 september 2015) aan het college aan te bieden.

Ad. Overzicht incidentele baten en lasten

Bij nagenoeg alle gemeenten is het overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen in de begroting. Om vast te kunnen stellen dat er sprake is van een structureel evenwicht, acht de Provincie het van belang dat inzicht bestaat in welk deel van de in de begroting geraamde baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel. Op grond van artikel 19 Bbv is het verplicht een overzicht van incidentele baten en lasten per programma en meerjarig in de begroting op te nemen. Verder vraagt de Provincie om een overzicht op te nemen van de (meerjarige) structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Advies: het overzicht met incidentele baten en lasten is een verplicht onderdeel op grond van artikel 19 BBV. Door de samenstellers van de raadsbegroting 2016 zal aan dit onderdeel expliciet aandacht moeten worden verstrekt. Om die reden zal deze kaderbrief expliciet onder hun aandacht worden gebracht.

Ad. Onderhoud kapitaalgoederen

Omdat in tijden van financiële krapte de kans toeneemt dat aan het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen minder prioriteit wordt gegeven is door de Provincie besloten bij de toetsing van de komende begroting extra aandacht te schenken aan de kwaliteit van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. Dit betekent dat zij na zal gaan of de paragraaf voldoende ingaat op de volgende aspecten:

- de actualiteit van de diverse onderhoudsplannen;
- de looptijd van de onderhoudsplannen;
- het al dan niet hebben van achterstanden in het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen (en zo ja of daarvoor voorzieningen zijn getroffen);
- het reserveren van middelen voor de uitvoering van regulier klein en groot onderhoud;
- vervangingsinvesteringen in wegen, waterwegen en bruggen.

Daarnaast wordt in de kaderbrief financieel toezicht ingegaan op een aantal andere aspecten waar de Provincie in haar toetsing op zal letten.

Advies: hoewel niet alle aspecten waarop de Provincie zal gaan toetsen voor Heerhugowaard van toepassing zijn is een afschrift van deze kaderbrief beschikbaar gesteld aan de stellers van paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen met het verzoek om aandacht te besteden aan bovenstaande aspecten, voor zover relevant.

Ad. Aanpassing Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

De Wgr is gewijzigd op het punt dat de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening voortaan al voor 15 april aan de raden van de deelnemende gemeenten moeten worden aangeboden. Daarnaast is de termijn verlengd van zes naar acht weken waarbinnen de gemeenteraden hun zienswijze op de begroting bij de gemeenschappelijke regeling (GR) kunnen indienen. De datum voor het aanleveren van de begroting van de GR-en bij de provincies is gewijzigd van 15 juli naar 1 augustus. De uiterlijke inzendtermijn voor het indienen van de jaarrekening aan Gedeputeerde Staten blijft 15 juli. Het gereed zijn van de begroting en jaarrekening van de GR is vooral van belang voor de deelnemende gemeenten die deze informatie tijdig moeten verwerken in hun begroting.

Advies: kennis te nemen van de wijzigingen van termijnen voor indienen van begroting voor (en door) gemeenschappelijke regelingen. Procesmatig zal er, vanwege de in 2012 vastgestelde uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen waarin o.a. afspraken zijn gemaakt over indieningstermijnen niet zo heel veel veranderen.

Ad. Financiële verordening

Deze paragraaf van de brief gaat in op de in 2014 gewijzigde modelverordening Financiële verordening en het advies om de Financiële verordening zo snel als mogelijk hierop aan te passen. Heerhugowaard heeft de Financiële verordening al in 2014 aangepast op basis van de door de VNG beschikbaar gestelde modelverordening. Daarmee is deze paragraaf van de brief voor ons niet van toepassing.

Ontwikkelingen

Ad. Wetsvoorstel modernisering vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen

Op 18 december 2014 heeft de Tweede Kamer de Wet modernisering vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen aangenomen. De vennootschapsbelasting is zodanig aangepast dat overheidsondernemingen die economische activiteiten verrichten op een markt waarop ook private ondernemingen actief zijn, op dezelfde wijze aan de heffing van vennootschapsbelasting (Vpb) worden onderworpen als die van private ondernemingen. De aanpassingen hebben tot doel een gelijk speelveld te creëren tussen partijen. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de bezwaren die de Europese Commissie, vanuit een oogpunt van staatssteun, heeft geuit tegen de op dit moment geldende ruime Vpb-vrijstelling voor overheidsondernemingen. De nieuwe

wetgeving treedt in werking op 1 januari 2016 en wordt van toepassing op boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2016.

Ook Heerhugowaard zal te maken krijgen met de gevolgen van deze wet.

In de afgelopen periode is, samen met de gemeenten Alkmaar en Langedijk, vooruitlopend op de definitieve invoering van de wet, een adviseur geselecteerd, EFK belastingadviseurs, die ons zal gaan ondersteunen in de voorbereiding van de invoering van deze wet.

Deze ondersteuning richt zich op de volgende elementen:

1. Workshop(s) voor medewerkers van de gemeenten (dit om de kennis van de medewerkers te vergroten en vpb tussen de oren van de medewerkers te krijgen. Vpb is niet iets van financiën, maar is iets waarmee ook door een aantal beleidsafdelingen rekening zal moeten worden gehouden (vastgoed, grondexploitaties, sport, samenwerking);
2. Inventarisatie Heerhugowaard en Langedijk - betreft de ondersteuning in de labeling van de activiteiten/ inventarisatie welke in de ondernemerssfeer vallen. De uitvoering van de inventarisatie vindt plaats door de collega's van team budgetcyclus (afdeling Advies en Financiën). Door EFK is daartoe een model beschikbaar gesteld en instructie gegeven. Tevens worden de uitkomsten van de inventarisatie door EFK getoetst en is EFK als vraagbaak op de achtergrond aanwezig. Alkmaar heeft in een eerdere fase de labeling/ inventarisatie al door PWC laten uitvoeren;
3. Doorrekening financiële impact VPB - op het moment dat de inventarisatie is afgerond kan worden gestart met het doorrekenen van de financiële impact van de wet op basis van de (concept)begroting 2016. Daaruit kunnen optimalisatievoorstellen vloeien waarbij EFK ook adviserend en ondersteunend zal opereren;
4. Strategische advisering VPB - betreft o.a. advisering over de grondexploitaties, sport, vastgoed, allocatie van vermogen en op afstand geplaatste activiteiten.

Het is de bedoeling om de consequenties van de invoering van de wet en de eventueel noodzakelijke besluitvorming als gevolg van consequenties deze wet voor het eind van 2015 te hebben afgerond. De kosten van de ondersteuning voor Heerhugowaard door EFK zullen worden gedekt uit het budget bedrijfsvoering en zullen naar verwachting ca. € 15.000 bedragen.

Ad. Kengetallen (rapport commissie Depla)

Op korte termijn (waarschijnlijk op 1 juli 2015) zal een wijziging van het BBV plaatsvinden naar aanleiding van het rapport van de Commissie Depla over vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten. Deze wijziging betreft het opnemen van een set financiële kengetallen in de gemeentebegrotingen. Het zal gaan om de kengetallen voor netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, belastingcapaciteit en grondexploitatie. De kengetallen moeten waarschijnlijk vanaf de begroting 2016 in paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing worden opgenomen.